

edina preporna točka, glede katere se še ni prišlo do sporazumljenja. V sedanjem zasedanju je vlada sama to priznala, da bodo le takrat mogli uspevati deželni zavarovalni zavodi, ako bodo imeli koncesijo do monopola. Ako se napravi ta državni zakon, bo prilika, da bo deželni odbor stopil pred visoko zbornico ter ji izročil dotični svoj predlog. Material je nabran, in gospod poslanec Božič se še spominja, in so mu dotični izkazi v mojem referatu na razpolago, da so popisana vsa poslopja naše dežele, da so namreč vsa županstva — izvzemši 6 do 8 malih občin, ki se povivu niso odzvale — doposlala deželnemu odboru prav natančne izkaze, koliko je biš, koliko postranskih gospodarskih poslopij, ali so strehe trdo ali mehko krite, kolika je vrednost vsakega poslopja, za koliko je dotično poslopje zavarovano, tako da je ves material podan. To pa odločno v imenu deželnega odbora naglašam, da dokler ne bo prisiljen zakon veljaven, da se bo moral vsak zavarovati, in da se takim deželnim zavarovalnim zavodom da prednost monopola, da ni misliti na uspešno delovanje deželne zavarovalnice, ker bi bil to samo tekmovalen zavod, za deželo pa je potrebna zdrava podlaga, in ker je vladi na tem, da se stvar hitro dožene, in ker so zlasti gališki poslanci, ki silijo, da se ta zakon napravi ter je sedaj ogromna večina dotičnega zavarovalnega odseka za tak zakon, upati je pri količkaj rednem poslovanju državnega zbora, da bo na jesen zakon sprejet in potem bo v bodočem zasedanju novemu deželnemu zboru mogoče skleniti tak deželni zakon, ki bo ustregel visoki zbornici. (Klic „dobro“ !)

Bistvo izvajanj katoliškonarodnega poslanca Povšeta je, da deželne zavarovalnice ni mogoče ustanoviti, dokler bi se imela boriti s konkurenco. Šele kadar bi država ubila konkurenco s tem, da deželni zavarovalnici zagotovi monopol, šele tedaj bi kazalo ustanoviti deželno zavarovalnico.

Izvajanja poslanca Povšeta so tako prepričevalna, da jim ni treba ničesar dostaviti. Če se cela dežela ne upa stopiti v konkurenco s starimi bogatimi zavarovalnicami, kako naj to konkurenco prenese z beračijo 50.000 gld. ustanovljena „Vzajemna zavarovalnica“ ?!

Obrtnijske raznoterosti.

Zakupni razglas. Zaradi zagotovljenja posteljne slame za brambovska bataljona v Ljubljani za dobo od 1. sept. 1901 do konca avgusta 1902 se bo vršila ponudbena razprava dne 1. avgusta 1901 ob 10. uri dopoldne v pisarni oskrbovalne komisije v brambovski vojašnici v Ljubljani. V navedeni dobi dobaviti bo v osmih rokih skupaj 380 met. stotov posteljne slame v Ljubljani. Sprejemajo se pismene in ustmene ponudbe. Pismene ponudbe, kolekovane s kolekom za 1 krono za vsako polo, naj se vložijo pri označeni oskrbovalni komisiji do 1. avgusta t. l. do 10. ure dopoldne. Ob isti uri se pa začne tudi javna ustna obravnava v brambovski vojašnici. Ponudniki morajo predložiti izpričevala o zadostnem premoženju in zmožnosti za prevzete te kupčije. Ta izpričevala izdaja protokoliranim tvrdkam trgovska in obrtniška zbornica, drugim pa c. kr. okrajna glavarstva, oziroma mestni magistrat.

Podrobni pogoji in navodila se lahko dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Kmetijstvo.

Prvo mleko teletu, potem kravi.

Pri nas je še močno razširjena navada, da se krava po porodu najprej pomolze, in da se da tisto mleko kravi izpiti.

Te navade pa ni mogoče odobravati, ker je tako ravnanje nepravilno.

Prvo mleko, ki se tudi „mlezva“ imenuje, naj se na vsak način prepusti mladiču in še le tisto mleko, katerega tele ne more posesati, naj se izmolze in porabi za kravo.

Prvo mleko, ki se pozna na tem, da je rumeno in bolj gosto, je namreč posebno prikladno za novorojenega teleta, ker je veliko bolj tečno in veliko lažje prebavno, kakor poznejše mleko. Razun tega je pa tudi bolj slano, kakor navadno mleko, vsled česar se tele veliko hitreje in lažje sčisti.

Nekateri živinorejci sploh ne odobravajo tega, da bi se dalo kravi, izdelani po porodnih bolečinah, njeno mleko piti. Izkušnje pa uče, da je mlezva še najbolj tečna pijača za take krave, in da je več vredna kakor z otrobi oblojena pijača. Na Švickem, kjer je živinoreja na jako visoki stopinji, je sploh običaj, da dobi krava tisto prvo mleko, ki ostane teletu. In če ga krava ne mara, ga ji pa vlijejo, ker so ondotni živinorejci trdno prepričani, da je ni bolj zdrave in bolj močne pijače za take krave, kakor je mlezva.

Nepravilno pa je, če se krava ali telica že pred porodom izmolze, ker se na ta način vpliva na hitrejši porod; to pa ni dobro. Tudi pridejo novorojena teleta pri takem ravnanju ob najboljše prvo mleko.

Pri dobrih kravah se sicer rado zgodi, da se vime močno napne pred porodom, tako da se je bati vnetja ali takoimenovanega „sajevca“. Vender naj se tudi v takem slučaju, dokler le mogoče počaka z molžo. Le ko bi mleko začelo kapljati iz sescev, in ko bi bila krava podvržena vnetju vimena, le tedaj se ji naj odvzame nekoliko mleka pred porodom, sicer pa ne.

Poučni in zabavni del.

Straussiana.

Ludovik Eisenberg je pred par leti izdal obširno biografijo Straussovo, kateri so ob glasbenikovi smrti povzeli časniki večinoma svoje podatke. — Ta knjiga nam pripoveduje tudi mnoge anekdote iz Straussovega življenja, in ne zdi se mi neprimerno, ako samo nekatere, znamenite in značilne, podam tudi cenjenim čitateljem.